

YAZILIM LİSANSI HAKKINDA BİLGİ BROSÜRÜ

Lisanssız Yazılım Kullanımı Nedir?

Lisanssız Yazılım Kullanımı; Türkiye ve uluslararası telif sözleşmeleri ile telif hakkı yasalarıyla korunan yazılım ürünlerinin yetkisiz olarak kopyalanması, çoğaltılması, yayılması ve ticari mevkiye konulması, kullanılması ya da üretilmesi durumlarını kapsar. Lisanssız yazılım kullanan her kişi, telif hırsızlığı suçu esasına dayanarak, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) gereğince cezalandırılır, cezai ve tazminat müeyyidelerinin muhatabı olur.

Yazılım Lisans Sözleşmesi Nedir?

Yazılım lisans sözleşmesi, belirli bir yazılım ürünü ile ilgisi bulunan ve eser sahibi tarafından izin verilmiş kullanım şartlarını ifade eder. Lisans sözleşmesinde yazılıma sahip olan kullanıcının haklarını belirten ve gerekli düzenlemeleri içeren şartlar yer alır. Bilinmesi gerekli en önemli husus; tüm yazılım kullanıcıları, yasal kullanıcı olduğunu sadece programın orijinal kopyası, faturası ve lisans sözleşmesi ile kanıtlayabilir.

İzinsiz Kopyalama Nedir?

Lisanslı yazılım sahipleri, orijinal disklerinin zarar görmesi olasılığına karşılık yalnızca bir adet yedekleme kopyası oluşturabilirler. Orijinal yazılımların herhangi bir şekilde çoğaltılmış diğer kopyaları, izinsiz kopya olarak nitelendirilir. Bu davranışta, yazılımı ve kullanım haklarını koruyan Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) ve lisans sözleşmesinin ihlali söz konusudur.

Orijinal Yazılım Kullanmanın Yararları Nelerdir?

- Yazılımın yeni ana sürümlerine uygun fiyatlarla geçiş olanağı,
- Gerekli kullanım kılavuzları,
- Eğitim olanağı,
- Teknik destek alabilme,
- Tam ve eksiksiz çalışan yazılım fonksiyonları,
- Kalite güvencesi,
- Virüs riskine karşı koruma,
- Yasalara uygunluk.

Lisanssız Yazılım Kullanmanın Riskleri Nelerdir?

- Hatalı ve eksik dokümanlar,
- Eğitim imkânı sunulamaması
- Teknik destek sağlanamaması
- Fonksiyonların eksik ve hatalı çalışması
- Kalite ve güvenilirlik kaybına uğratması
- Virüslere karşı koruma sağlayamaması
- Yasal yaptırımlara maruz kalınması

Hangi Eylemler Lisanssız Yazılım Kullanımı Kapsamına Girer?

Son Kullanıcı Kopyalaması: Bir yazılımın, işyeri bünyesinde, lisanslı kullanıcılarının dışında çok sayıda çalışanın kullanması amacıyla kopyalanması. İş ortamı dışında, arkadaşlar arasında yapılan disk değişimi işlemi de bu kategoriye dahildir.

Sabit-Disk Yükleme: Bilgisayar firmalarının, müşteri çekmek amacıyla, lisans vermeye veya satma hakları olmayan yazılımları ücretli veya ücretsiz olarak izinsiz kopyalayarak, sattıkları bilgisayarın sabit disklerine yüklemeleri.

Yazılımın İzinsiz, Hukuka Aykırı Çoğaltılması, Yayılması, Satılması, Nakledilmesi, Sahtecilik: Telif hakkına sahip yazılımların yasadışı yollardan disket, CD/DVD-ROM gibi fiziki ortamlar üzerinde çoğaltılarak satılması, yayılması, nakledilmesi ve çoğunlukla ürünün yasal gözükmelerini sağlayan yöntemlerle (paket, logo, hologram, vb. taklidi) yapılması.

Eş Zamanlı Kullanım: Son kullanıcının sadece kendi kullanımı için lisans aldığı yazılımın, aynı anda ya da farklı zamanlarda, birden fazla bilgisayarda kullanılmasıdır.

Elektronik Ortam Kopyalaması- İlan Tahtası'nda (BBS) Kopyalama: Modem vasıtasıyla, bağlanılan internet ortamında veya diğer elektronik ortamlarda çeşitli yöntemler kullanılarak, Telif hakkı bulunan yazılımların, ortak ya da yarı özel bir elektronik ilan tahtasına modem ile bağlanan kullanıcılar tarafından izinsiz kopyalanması.

Yazılım Kiralama veya Ödünç Verme: Yazılımın yasadışı olarak son kullanıcılara kiralandığı veya ödünç verildiği ve kiralanan bu yazılımın son kullanıcılar tarafından bilgisayarın sabit diskine sürekli kullanım amacıyla kopyalanması durumu.

Lisanssız Yazılım Kullanımına, Çoğaltılmasına, Satışına Karşı Yasalar

Bilgisayar programları, ülkemizde 12 Haziran 1995 tarihinde yürürlüğe girerek, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nu değiştiren 4110 Sayılı yasayla 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında koruma altına alınmıştır. 24 Mart 2004 tarihli son değişikliklerle Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun kapsamı genişletilmiş ve cezalar arttırılarak caydırıcılık kazandırılmıştır. Bunun dışında bilgisayar yazılımları 2004 yılında hayatımıza giren Yeni Türk Ceza Kanunu'nun "Bilişim Suçları" adı altında düzenlediği 243. ve 244. maddeleri gereğince seçenek yaptırımlara çevrilemeyen 3 yıla kadar cezalar ile koruma altındadır.

Lisanssız yazılımın çoğaltılması, yayılması, nakledilmesi, ticari mevkiine konulması durumları, 2011 yılında kabul edilen 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu gereğince haksız rekabet fiili ve suçu teşkil eder. Bu kapsamda 2 yıla kadar hapis cezası verilebilmektedir. Yazılım adının marka olarak tescilli fiil ve aynı zamanda Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca da marka suçu teşkil eder. Lisanssız satışın bir mahkeme kararı ile tespiti halinde alıcı ve satıcılar vergi hukuku kapsamında "vergi kaçakçılığı" suçu ve cezaları ile karşılaşacaktır.

Yaptırımlar Nelerdir?

- 6 yıla kadar hapis ve 150.000 TL'ye kadar ağır para cezası
- Lisanssız yazılımların, bilgisayarların ve teknik sistemlerin mühürlenmesi, müsadresi ve imhası
- İşyerinin geçici süreyle kapatılması
- 6 aydan 3 yıla kadar meslek ve ticaretten men cezası
- Suça ilişkin mahkeme kararının yüksek tirajlı gazetelerde ilanı
- Her bir yazılım için ayrı ayrı talep edilebilecek yüksek miktarlarda tazminat

Yasa Karşısında Kimler Sorumludur?

Bilgisayar Kullanıcıları

Bilgisayar kullanıcıları, bilerek veya bilmeyerek lisanssız yazılım kullanmakla yasalar karşısında suç işlemiş sayılır. Bu durumda yasalar hem işverene hem de çalışana (kullanıcıya) cezai yaptırımlar getirir.

Kuruluşlar

İşveren ve yöneticiler, çalışanların lisanssız yazılım kullanması veya bulundurması halinde, bunu bilmesede dahi yasalar karşısında sorumlu olurlar. Bu suçun işlenmesini önlemeyen yöneticiler, kendileri suç işlemiş gibi cezalandırılırlar.

Lisanssız Yazılım Satıcıları

Yasa, ne şekilde olursa olsun lisanssız yazılım çoğaltımı, dağıtımı ve satışı yapan şirketlere de ağır yaptırımlar getirmektedir. Bilgisayarlara lisanssız yazılım yükleyerek satışını veya dağıtımını yapan şirketler, dolandırıcılık gibi ağır suçlarla cezalandırılabilirler.

Bir kullanıcı olarak sorumluluklarınız nelerdir?

Bir yazılım kullanıcısı olarak ilk sorumluluğunuz, satın alacağınız programı yetkili satıcıdan alıp almadığınızı bilmek ve kontrol etmektir. Eğer yetkili bir satıcıdan programı tedarik etmiyorsanız, programınız orijinal ürün kapsamında değildir. Yetkili Çözüm Ortaklarımız linkinden ilinizdeki program alabileceğiniz Çözüm Ortaklarımıza ulaşabilirsiniz.

Orijinal yazılımı satın alırken, mutlaka sipariş sözleşmesinin bir örneğini talep ediniz. Hiçbir yazılı ve firma tarafından onaylanmış evrak almadan, para ödemesi yapmayınız.

Orijinal yazılımı aldıktan sonra, yazılımı size söylenen talimatlara uygun olarak kullanmaya dikkat ediniz. Yazılım üreticisinin yazılı iznini almadan, bir yazılımın tek orijinal kopyasını birden fazla bilgisayara kurmak, yazılımı ödünç vermek, kopyalamak ya da dağıtmak yasalara aykırıdır.

SUÇ TEŞKİL EDEN FİLLER

- 1) Lisansı alınmamış kopya yazılım kullananlar (FSEK),
- 2) Lisansız kopya yazılımları satanlar (FSEK),
- 3) Lisansız kopya yazılımları ticari amaçla elinde bulunduranlar, bedelsiz dağıtanlar, kiraya verenler (FSEK),
- 4) Yasal kullanım hakkına sahip olduğu yazılımı lisansta izin verileden fazla çoğaltanlar, bu kopyaları kiralayan satan dağıtan ya da bedelli bedelsiz başkasına verenler veya sair surette lisans sözleşmesine aykırı davrananlar (FSEK),
- 5) Lisans sahibinin izni olmadan bir yazılıma kendi adını koyanlar (FSEK),
- 6) Başkasının yazılımını kendi yazılımı gibi gösterenler (FSEK),
- 7) Yazılımı sahibinin izni olmadan değiştirenler (FSEK),
- 8) Yazılımın lisansını devreden izni olmaksızın başkasına devredenler ya da sair bir tasarrufa konu edenler (FSEK),
- 9) Lisanslı yazılımın koruma sistemini (şifre vs.) ortadan kaldıranlar, geçersiz kılanlar, bu işe yarayan teknik araçları elinde bulunduranlar, dağıtanlar (FSEK),
- 10) Bilgisayar sistemindeki programları, verileri veya diğer unsurları hukuka aykırı olarak ele geçirenler (Türk Ceza Kanunu-TCK),
- 11) Korsan kopyalama fiili esnasında aynı zamanda marka ve ticari unvan hakları ve vergi mevzuatı da ihlal edilmiş olur (Türk Ticaret Kanunu, Markalar Kanunu, Markaların Korunması Hk. K.H.K, Vergi Kanunları).

SUÇUN FAİLLERİ

- 1) Yukarıdaki belirtilen suçları bilerek veya ihmal ile işleyenler,
- 2) Suça herhangi bir şekilde iştirak edenler,
- 3) Yönetimi altında çalışan personelin lisanssız yazılım kullanması halinde; durumu bilmesede dahi işveren ve yöneticiler,

- 4) İşverenin bilgisi halinde lisanssız yazılım kullanan personel,
- 5) Şirket bünyesinde işlenen suçlarda, şirket tüzel kişiliği masraf ve para cezasına tabii olup, suç failleriyle birlikte sorumludur.

SUÇLARIN CEZALARI

- 1) FSEK'e göre; işledikleri suçun türüne göre, 2 yıldan 6 yıla kadar hapis ve 50.000 TL'den 150.000 TL'ye kadar ağır para cezası ile cezalandırılır,
- 2) FSEK'e göre; soruşturma esnasında bu kapsamda yazılım bulunduğu takdirde bu yazılımlar toplanır, bilgisayarlar ve sair teknik araçlar "mühürlenir", işyeri kapatılır. Dava sonunda hem yazılım hem de bilgisayarlar müsadere ve imha edilir.
- 3) FSEK'e göre; Mahkeme hükmü masrafı faillerden alınmak suretiyle tirajı yüksek gazetelerde ilan edilir suç ve failler kamu oyunun bilgisine sunulur,
- 4) TCK'ya göre; 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır,
- 5) TCK' ya göre; 6 aydan 3 yıla kadar meslek ve ticaretten yasaklama cezası verilir,
- 6) Vergi Kanunlarına göre; suç fiillerinden menfaat temin edenler vergi kaçakçılığı suçundan ayrıca para ve hapis olmak üzere vergi cezalarına muhatap olurlar,
- 7) TTK'ya göre; 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar,
- 8) Markalar Kanunu ve Markaların Korunması Hk. K.H.K'ye göre; 1 yıldan 4 yıla kadar hapis cezası ile 300 TL'den 7.300 TL'ye kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar ayrıca 1 yıldan az olmamak üzere meslek ve ticaretten yasaklanırlar,
- 9) Ayrıca açılacak tazminat davalarında ciddi tazminatlar ödemek zorunda kalırlar.

TÜM YAZILIM KULLANICI VE SATICILARINA ÖNEMLE DUYURULUR!